

Talouden toteuma tammikuu - huhtikuu 2024

Kaupunginhallitus 27.05.2024 § 150
303/02.02.02/2024

Valmistelija Talousjohtaja Heli Lähteenmäki

Vuosi 2024 on lähtenyt liikkeelle talouden kannalta melko tahmeasti, mutta kevään kuluessa on näkyvissä joitakin valonpilkahduksia talouden elpymisestä. Taantuma näkyy kuitenkin eri aloilla vielä eri tavoin. Rakentaminen on edelleen hiljaista etenkin asuntorakentamisen osalta, ja tällä on heijastevaikutusta monelle alalle.

Kuntarahoituksen tuoreen suhdanne-ennusteen mukaan alkuvuosi 2024 on vielä haastava, mutta vuoden loppua kohden talouden elpyminen voimistuu. Vuosi 2024 kuitenkin käynnistyi selvästi aiempaa arviota matalammalta bkt-tasolta ja tulehtunut työmarkkinatilanne on alkuvuonna syventänyt talouden vaikeuksia. Tästä syystä Kuntarahoitus alensi kuluvan vuoden kasvuennustetta -0,5 prosenttiin. Ensi vuonna odotetaan kulutuksen, investointien ja viennin laaja-alaista toipumista. Vuoden 2025 bkt-ennuste pysyi ennallaan 2,0 prosentissa.

Vuosi 2024 on kuntien ensimmäinen uusi normaali vuosi hyvinvointialueuudistuksen jälkeen. Vuoden 2023 ylimääräiset verotulohännät jäivät historiaan, ja nyt pitää tulla toimeen pienemmillä verotuloilla. Taantumasta huolimatta työllisyys on pysynyt hyvänä, ja se pitää kunnallisveron tuoton tasaisena. Yhteisöveron ennakoiden maksu on vähentynyt, ja se kertoo yritysten aiempaa heikommasta tilanteesta. Kiinteistöveroä tilitetään vaihtelevasti eri vuosina, joten kuukauden eivät sen osalta ole täysin vertailukelpoisia. Maksuvalmiusraportista on nähtävissä, että tammi-maaliskuussa "syötiin" kassavaroja 400 000–500 000 euroa kuukaudessa, mutta huhtikuussa on tullut sisään aiempia kuukausia enemmän rahaa mm. laskutusten johdosta.

Toimintatuotoissa alkuvuoden toteutuma on hieman keskimääräistä toteutumaa parempi. Tukien ja avustuksia sekä muita tuottoja on saatu enemmän kuin keskimääräinen toteutuma. Tukien ja avustusten suurta toteutumaa selittää omalta osaltaan hankerahojen siirto vuodelta 2023. Sen sijaan myynti- ja maksutuotot laahaavat perässä keskimääräistä toteutumaa.

Toimintakuluissa henkilöstökulut ovat ylittäneet keskimääräisen toteutuman tason, samoin palvelujen ostot sekä muut kulut. Henkilöstökulujen toteutuma tukee maaliskuun lopun tilanteesta tehtyä ennustetta, jonka mukaan koko vuonna henkilöstökulut ylittyisivät reilusti. Palvelujen ostoissa ja muissa kuluissa menojen kertyminen on etupainotteista, joten kehitys näissä tasaantunee loppuvuotta kohti.

Verotulot ovat toteutuneet lähes talousarvion mukaisesti, mutta valtionosuudet ovat toteutuneet hieman keskimääräistä toteutumaa parempina. Valtionosuuspäätöksiin tulee kuitenkin muutos vielä kuluvana vuonna, ja todennäköisesti muutos pienentää valtionosuuksia jonkin verran.

Poistot ovat toteutuvat lähes talousarvion mukaisina, ja rahoituksen erät ovat tässä vaiheessa vuotta vielä pieniä. Näiden jälkeen tulos tammi-huhtikuulta on 0,5 miljoonaa euroa positiivinen.

Investointien toteutuma on alkuvuodesta jäljessä keskimääräistä toteutumaa, sillä muutama ylivuotinen hanke on käynnissä, mutta uudet aloitettavat hankkeet ovat kilpailutuksessa alkuvuodesta ja niiden toteutus alkaa kesällä tai sen jälkeen.

Huhtikuun lopun toteutumätiedoista ei loppuvuoden osalta voi tehdä vielä suuria johtopäätöksiä. Selvää kuitenkin on, että vuosi 2024 on taloudellisesti edellisiä vuosia tiukempi, kun kertaluonteiset, kuntataloutta vahvistaneet erät jäivät historiaan. Kustannusten kasvu on talousarvion toteutumisen suurin uhka kuluvana vuonna.

Lainanotto vuonna 2024

Huhtikuun lopussa lainaa ei ole. Kun investointitahti loppuvuotta kohti kiihtyy, lainanotto tulee ajankohtaiseksi. Jo kesällä on mahdollista, että kassanhallinnan vuoksi lainanotto on tarpeen. Talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa (kohta 13) kuntatodistuslainojen ottaminen on delegoitu talousjohtajalle, ja otetuista lainoista raportoidaan kaupunginhallitukselle maksuvalmiusraportoinnin yhteydessä.

Talouden toteutuma 4/2024, maksuvalmiusraportti 4/2024 sekä verotulotilitykset tammi-huhtikuulta 2024 ovat liitteinä.

Liitteet 1-3, KH 27.5.2024

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedokseen.
Kokouskäsitely	Merkittiin, että henkilöstön edustaja Juha Ovaska oli läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn ajan.
Päätös	Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.